

แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

GUIDELINES FOR PROBLEM SOLVING MODEL FOR LEARNING
MANAGEMENT DURING THE COVID-19 PANDEMIC OF
ADMINISTRATORS IN EXTENDED SCHOOLS UNDER SISAKET
PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 1

¹ปรัชญา บุญยัง และ ²เมธาวี โชติชัยพงศ์

¹Pratchaya boonyung and ²Methavee Chotchaipong

มหาวิทยาลัยราชธานี, ประเทศไทย

Ratchathani University, Thailand

¹pratchayaboonyung749@gmail.com

Received: September 14, 2023; **Revised:** November 20, 2023; **Accepted:** December 1, 2023

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของการแก้ปัญหาการจัดการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และ 2) ศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยจากตาราง Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 299 คน ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 275 คน คิดเป็น 91.98% จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน และครู จำนวน 260 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันของการแก้ปัญหาการจัดการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-hand รองลงมาคือ

¹นักศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี

²อาจารย์ ดร., สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชธานี

รูปแบบการจัดการเรียนการสอน Online รูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-site รูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-air และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ รูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-demand และ 2. แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีดังนี้ 1) รูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-site โรงเรียนควรปฏิบัติตามมาตรการด้านสาธารณสุข และมาตรการของกระทรวงศึกษาธิการอย่างเคร่งครัด 2) รูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-air สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรจัดสรรงบประมาณในการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ DLTV ให้สามารถใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) รูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-demand ครูผู้สอน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกใช้ Website หรือ Application ในการเรียนการสอน และครูผู้สอนต้องสร้าง Website เป็นของตนเอง 4) รูปแบบการจัดการเรียนการสอน Online โรงเรียนควรติดตั้งสัญญาณอินเทอร์เน็ตและโปรแกรมที่ใช้สำหรับการเรียนแบบออนไลน์ โดยสัญญาณอินเทอร์เน็ตต้องมีความเสถียรที่รวดเร็วและทั่วถึง และ 5) รูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-hand โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สิ้นเปลือง

คำสำคัญ: การแก้ปัญหาการจัดการเรียน สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the states of problem solving on learning management during the coronavirus 2019 pandemic (COVID-19) and, 2) to study guidelines for problem solving on learning management during the coronavirus 2019 (CCOVID-19). Based on Krejcie & Morgan (1970), the survey sample consisted of 299 participants. There were 275 respondents which was 91.98 percent, compiled of 15 administrators and 260 teachers. The research tools consisted of a five-level rating scale with the reliability of .93. The statistics used to analyze data were frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis. The findings were as follows: 1. The states of problem solving on learning management during the coronavirus 2019 (COVID-19) as a whole and in individual aspects were at the high level. The aspect that had the highest mean score was On-hand learning management, then Online learning management, On-site learning management, On-air learning management, and On-demand learning management, respectively. And 2. Guidelines for problem solving on learning management during the coronavirus 2019 (COVID-19) were (1) On-site learning management, schools should strictly follow the public health and the ministry of education standards, (2) On-air learning management, educational service areas should provide sufficient

budget for DLTV repair so that it could be used effectively, (3) On-Demand learning management, teachers should let student choose their preferred learning website or application, and teachers should develop their own websites, (4) Online learning management, schools should install Wi-Fi internet and application program used for online instruction so that the internet signal was stable and ran with high speed all area and, (5) On-hand learning management, schools should allocate sufficient budget for consumables.

Keywords: Problem solving on learning management, States of coronavirus 2019 pandemic (COVID-19)

บทนำ

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในหลายประเทศทั่วโลก ประเทศส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบจากการติดเชื้อค่อนข้างรุนแรง ประเทศต่างๆ ได้มีมาตรการปิดประเทศ (Lockdown) สถานการณ์ดังกล่าวเกิดผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งด้านสาธารณสุข เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา สำหรับการจัดการศึกษาของทุกประเทศ ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยมีการหยุดการเรียนการสอนทั้งในลักษณะที่หยุดทั่วประเทศ และหยุดเฉพาะบางพื้นที่ ซึ่งหลายประเทศ ได้ปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาที่เกิดจากผลกระทบของโรคระบาดดังกล่าว เช่น ประเทศจีน ขยายเครือข่าย Broadband และ Upgrade อินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา มีห้องเรียน Cloud ให้บริการการศึกษาแบบออนไลน์แก่นักเรียน ประเทศฟินแลนด์ ปรับรูปแบบการจัดการศึกษาเป็นแบบออนไลน์ในระยะยาว และประเทศสิงคโปร์ จัดให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่บ้าน (Home-Based Learning) และมีการปรับการเรียนการสอนเป็นรูปแบบดิจิทัล เป็นต้น (เก็จกนก เอื้อวงศ์ และคณะ, 2564) ทั้งนี้ WHO (2020) ได้เสนอแนวทางในการป้องกันและควบคุมโรคระบาดในโรงเรียน โดยให้ตระหนักถึงการป้องกันทางด้านสถานะแวดล้อมในโรงเรียน สุขอนามัยของนักเรียน และการผ่อนปรนการลาป่วยให้กับ ครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาเมื่อมีอาการป่วย การเว้นระยะห่างทางสังคมเป็นอีกเรื่องหนึ่งที่สำคัญที่ควรคำนึงถึง โดยให้มีการจัดห้องเรียนแบบสลับกันมาเรียน ยกเลิกกิจกรรมที่มีการรวมตัวกัน กีฬา เกม และการชุมนุมกันเป็นกลุ่มใหญ่และจัดโต๊ะเรียนให้ห่างกัน อีกทั้งยังส่งเสริมให้โรงเรียนจัดการเรียนการสอนออนไลน์อีกด้วย

สำหรับประเทศไทย การจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สถานศึกษาควรพิจารณาเลือกจัดการเรียนการสอน โดยพิจารณารูปแบบให้มีความเหมาะสม ตามความต้องการของสถานศึกษา และให้สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน นอกจากนี้ สถานศึกษาสามารถที่จะกำหนดแนวทางการจัดการ

เรียนการสอนที่แตกต่างจากที่กำหนดไว้หรือจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Hybrid) ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน ครู และบุคลากรเป็นสำคัญ สำหรับรูปแบบทางการจัดการเรียนการสอน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มี 2 รูปแบบ ดังนี้ 1) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบชั้นเรียน (On-site) วิธีนี้ครูผู้สอนสามารถนำรูปแบบการเรียนการสอนอื่น ๆ มาผสมผสาน (Hybrid) ใช้กับการเรียนการสอนเพิ่มเติมในชั้นเรียนได้ มี 6 รูปแบบ ดังนี้ 1.1) รูปแบบการสลับชั้นมาเรียนของนักเรียน แบบสลับชั้นมาเรียน 1.2) รูปแบบการสลับชั้นมาเรียนของนักเรียน แบบสลับวันคู่ วันคี่ 1.3) รูปแบบการสลับชั้นมาเรียนของนักเรียน แบบสลับวันมาเรียน 5 วัน หยุด 9 วัน 1.4) รูปแบบการสลับช่วงเวลามาเรียนของนักเรียน แบบเรียนทุกวัน 1.5) รูปแบบการสลับกลุ่มนักเรียน แบบแบ่งนักเรียนในห้องเรียนเป็น 2 กลุ่ม และ 1.6) รูปแบบอื่น ๆ นอกจากรูปแบบที่ 1-5 ดังกล่าวแล้ว สถานศึกษาสามารถออกแบบวิธีการจัดการเรียนการสอนได้ตามความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ของสถานศึกษา โดยจำเป็นต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนในการป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนการสอนดังกล่าว ต้องผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล และนิเทศการศึกษา (กตปน.) รวมถึงต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศึกษาธิการจังหวัด (กศจ.) และศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรคจังหวัด (ศปก.จ.) ตามลำดับ และ 2) รูปแบบการเรียนการสอนทางไกล (Distance Learning) มี 4 รูปแบบ ดังนี้ 2.1) รูปแบบการเรียนผ่านโทรทัศน์ (On-air) 2.2) รูปแบบการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online) 2.3) รูปแบบการเรียนการสอนผ่านหนังสือ เอกสาร ใบงาน (On-hand) และ 2.4) รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบ (On-demand) (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2564)

ในการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) อย่างหนึ่งคือ มาตรการการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social distancing) ทำให้เป็นแรงผลักดันให้มีการนำคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์อย่างทั่วถึงในทุกสถาบันและสาขาวิชาชีพ เพื่อเอื้อให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถเรียนรู้ได้จากบ้านพักของตนเอง (บุญทิพย์ สิริธรรังศรี, 2563) ดังนั้น สถานศึกษาต่าง ๆ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างเร่งด่วน พัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูมาเป็นแบบออนไลน์ เพื่อลดการเผชิญหน้ากัน โดยจัดให้มีการเรียนรู้แบบออนไลน์ 100% งดการเดินทางมาเรียนที่โรงเรียน งดการรวมกลุ่มกันเป็นจำนวนมาก เปลี่ยนกิจกรรมหลายๆ กิจกรรมที่จัดเพื่อพัฒนาผู้เรียนมาเป็นแบบออนไลน์ (กาญจนา บุญภักดี, 2563)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 รับผิดชอบสถานศึกษาครอบคลุมในเขตพื้นที่ 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองศรีสะเกษ อำเภอกันทรารมย์ อำเภอขามเฒ่า อำเภอโนนคูณ อำเภอน้ำเกลี้ยง อำเภอวังหิน และอำเภอยะหา ทั้งนี้ จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ระลอกที่ 3 การระบาดช่วงเดือนเมษายน - ตุลาคม 2564 เริ่มตั้งแต่ 2 เมษายน 2564 เป็นต้นมา ในประเทศไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้รับคำสั่งให้ปิดสถานศึกษาในสังกัดชั่วคราว ตั้งแต่วันที่ 16

พฤษภาคม 2564 เป็นต้นไป แต่การจัดการเรียนการสอนต้องดำเนินต่อไป จึงให้ครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนออนไลน์ หรือออนแอร์ ตามตารางปกติ โดยประยุกต์ไปตามความถนัดและความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน และนักเรียน เช่น ใช้การจัดการเรียนรู้ออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันต่าง ๆ เช่น Line, Facebook, Zoom, Google Classroom หรือช่องทาง DLTV ส่วนกิจกรรมต่าง ๆ นั้น เลื่อนออกไปจนกว่าจะมีประกาศจากทางส่วนกลาง จากการศึกษารายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2565 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 (2565) พบปัญหาเกี่ยวกับการบริหารจัดการของสถานศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนใหญ่พบปัญหาเดียวกัน คือ สัญญาณอินเทอร์เน็ตไม่เสถียร คอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์มีไม่เพียงพอต่อความต้องการ มีคอมพิวเตอร์แต่ขาดการบำรุงรักษา และมีสภาพไม่พร้อมใช้งาน ครู และบุคลากรทางการศึกษาไม่เพียงพอ เนื่องจากครูและบุคลากรทางการศึกษาบางส่วนได้รับเชื้อ ทำให้ไม่สามารถมาปฏิบัติหน้าที่ได้ และการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ DLTV นั้น นักเรียนบางพื้นที่มีความพร้อมน้อย หรือไม่มีความพร้อม เช่น ไม่มีเครื่องมือที่จะประกอบการเรียน เช่น ทีวีไม่มีที่รับสัญญาณ ไม่มีโทรทัศน์มือถือ และไม่มีเครื่องขยายอินเทอร์เน็ต อีกทั้งบ้านของนักเรียนบางคนอยู่ห่างไกล ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้สนใจศึกษาเรื่อง แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยหวังว่าผลการวิจัยที่ได้จะสามารถใช้เผยแพร่ให้เกิดประโยชน์ในการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และเป็นแนวทางในการพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์ที่มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของการแก้ปัญหาการจัดการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1
2. เพื่อนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 มีประชากรทั้งสิ้น จำนวน 1,340 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 67 คน และครู จำนวน 1,273 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู ที่ปฏิบัติงานโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ปีการศึกษา 2564 กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970) ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 299 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) ใช้อำเภอในเขตพื้นที่บริการเป็นหน่วยของการสุ่ม และสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยการจับสลาก ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน และครู จำนวน 284 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 ได้ศึกษาตามรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ประกอบด้วย 5 รูปแบบ คือ 1) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-site 2) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-air 3) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-demand 4) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน Online และ 5) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-hand และศึกษาตามขอบข่ายภาระหน้าที่การบริหารงานในโรงเรียน 4 ฝ่าย ตามหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ. 2550 ของกระทรวงศึกษาธิการ (2550) ประกอบด้วย 4 งาน ได้แก่ งานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานบริหารทั่วไป

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผลการวิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอตามลำดับ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ ค่าร้อยละ (Percentage) การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันของการแก้ปัญหาการจัดการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-hand 2) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน Online 3) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-site 4) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-air และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 5) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-demand ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการปฏิบัติ และอันดับที่ของสภาพปัจจุบันของการแก้ปัญหาการจัดการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน

สภาพปัจจุบันของการแก้ปัญหาการจัดการเรียน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการ ปฏิบัติ	อันดับที่
1. ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-site	3.75	.37	มาก	3
2. ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-air	3.66	.47	มาก	4
3. ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-demand	3.53	.42	มาก	5
4. ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน Online	3.76	.42	มาก	2
5. ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-hand	4.24	.40	มาก	1
รวม	3.79	.21	มาก	

2. แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) มีดังนี้ 1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-site โรงเรียนควรปฏิบัติตามมาตรการด้านสาธารณสุข และมาตรการของกระทรวงศึกษาธิการอย่างเคร่งครัด 2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-air สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรจัดสรรงบประมาณในการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ DLTV ให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ 3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-demand ครูผู้สอน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกใช้ Website หรือ Application ในการเรียนการสอน และครูผู้สอนต้องสร้าง Website เป็นของตนเอง 4. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน Online โรงเรียนควรติดตั้งสัญญาณอินเทอร์เน็ตและโปรแกรมที่ใช้สำหรับการเรียนแบบออนไลน์ โดยสัญญาณอินเทอร์เน็ตต้องมีความเสถียรที่รวดเร็วและทั่วถึง และ 5. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-hand โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สิ้นเปลือง

อภิปรายผล

1. สภาพปัจจุบันของการแก้ปัญหาการจัดการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-hand 2) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน Online 3) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-site 4) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-air และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ 5) ด้านรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-demand ซึ่งเป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ส่วนใหญ่โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 สามารถรับมือกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้เป็นอย่างดีในระดับหนึ่ง เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนได้เน้นย้ำให้ครู และบุคลากรทุกคนปฏิบัติตามมาตรการของกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงสาธารณสุข อย่างเคร่งครัด ผู้บริหารโรงเรียน ครู และคณะกรรมการการศึกษาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีการวางแผน จัดประชุมหารือเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน อีกทั้งผู้บริหารโรงเรียน ส่งครูเข้าร่วมรับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองให้มีความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ (On-site, On-Air, Online, On-demand, On-hand) จึงส่งผลให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ และความชำนาญ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้ในระดับหนึ่ง (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1, 2565) จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวมีความคิดเห็นตรงกันว่า สภาพปัจจุบันของการแก้ปัญหาการจัดการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิจิตา พรหมวงศ์ และคณะ (2564) ที่ได้วิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 สภาพปัจจุบันของการศึกษาการจัดการเรียนรู้ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครพนม เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การจัดการเรียนรู้ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียน ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษาได้มีการเตรียมความพร้อมก่อนเปิดภาคเรียน ให้ความสำคัญกับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งนักเรียน ครูและสภาพแวดล้อมอื่นๆ ที่สามารถส่งเสริมการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. แนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 มีดังนี้ 1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-site โรงเรียนควรปฏิบัติตามมาตรฐานด้านสาธารณสุข และมาตรการของกระทรวงศึกษาธิการอย่างเคร่งครัด 2. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-air สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ควรจัดสรรงบประมาณในการซ่อมบำรุงอุปกรณ์ DLTV ให้สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ 3. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-demand ครูผู้สอน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกใช้ Website หรือ Application ในการเรียนการสอน และครูผู้สอนต้องสร้าง Website เป็นของตนเอง 4. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน Online โรงเรียนควรติดตั้งสัญญาณอินเทอร์เน็ตและโปรแกรมที่ใช้สำหรับการเรียนแบบออนไลน์ โดยสัญญาณอินเทอร์เน็ตต้องมีความเสถียรที่รวดเร็วและทั่วถึง และ 5. รูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-hand โรงเรียนควรจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สิ้นเปลือง ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เบญจวรรณ เรืองศรี และคณะ (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนการสอนในยุค New Normal Covid-19 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On-site ผลการวิจัยพบว่า การบริหารจัดการการศึกษาที่สอดคล้องกับความปกติใหม่ (New Normal) โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On Site ผู้บริหารควรมีการบริหารจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความปกติใหม่ โดยมีแนวทางในการบริหาร ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี การออกแบบหลักสูตรโดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน เพื่อให้ให้นักเรียน และคณะครูปรับตัวเข้าสู่การเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On-site เพื่อให้หลักสูตรยังคงดำเนินต่อไปได้อย่างไม่ขาดตอน และควรหารือและวางแผนร่วมกันของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน เช่น พ่อแม่ ผู้ปกครอง นักเรียน รวมถึงคณะครูในการเตรียมความพร้อมทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่าน อาทิเช่น ผลการวิจัยของ จิราภรณ์ อ่อนชาผิว และ สุชาติ นันทะไชย (2564) ที่ได้วิจัยเรื่อง ปัญหาและความต้องการของการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 โรงเรียนวัดด่านสำโรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สถานศึกษาควรได้รับงบประมาณอย่างเพียงพอเพื่อที่จะสามารถจัดกิจกรรมการจัดการเรียนการสอนทางไกล ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เช่น วัสดุผลิตสื่อการเรียนการสอน ใบงาน แบบฝึกหัดและค่าใช้จ่ายในการติดตามและเยี่ยมบ้านนักเรียนที่เป็นค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ที่แท้จริง ผลการวิจัยของ ช่อชะบา ชื่นบานและคณะ (2565) ที่ได้วิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ตราด พบว่าควรมีการพัฒนาในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ On-Demand โดยควรมีการวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้ตรงตามตัวชี้วัดที่ต้องรู้ ควรรู้และนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนโดยครูจัดทำนวัตกรรม/สื่อเทคโนโลยีการสอนให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนและครูประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครอง เป็นผู้สนับสนุนอำนวยความสะดวกสำหรับการเรียนรู้ตลอดจนกำกับติดตาม วัดและประเมินผลตามสภาพจริงและเมื่อสถานการณ์ดีขึ้น รายงานการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2564) ที่ได้วิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ที่เป็ความคาดหวังของครูโดยรวมทั้งสังกัดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ควรมีรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่รองรับสถานการณ์วิกฤติ รวมทั้งพัฒนาชุดการเรียนการสอนออนไลน์ การสนับสนุนสื่อ อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่จำเป็นในระหว่างการจัดการเรียนรู้สำหรับครู และนักเรียน ที่ไม่มีความพร้อม มาตรการในการติดตามนักเรียนให้ได้รับการเรียนรู้ที่เหมาะสม ควรมีการถอดบทเรียนจากสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาแพร่ระบาด เพื่อพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ในสถานการณ์วิกฤติ และหน่วยงานต้นสังกัดควรมีการนิเทศ ติดตามและให้ความช่วยเหลือครูและนักเรียนในสถานการณ์วิกฤติดังกล่าวเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นร่วมกัน และผลการวิจัยของ นรินธร นนทมาลย์ (2560) ที่ได้วิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบการออกแบบการสอนแบบเปิดด้วยวิธีการคิดอย่างเป็นระบบและกระบวนการกลุ่มโดยใช้ดีไอเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนควรปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเอง จากผู้สอนให้เป็นผู้ฝึก (Coach) หรือผู้อำนวยความสะดวก (facilitators) ในการทำให้ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว คอยส่งเสริมวิธีการเรียนรู้ และนำพานักเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ผ่านระบบการจัดการเรียนรู้

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการแก้ปัญหาการจัดการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของผู้บริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 โดยรวมและรายด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญและตระหนักในเรื่องที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดในแต่ละรูปแบบ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรตระหนักและให้ความสำคัญในการสนับสนุนบุคลากรอย่างเพียงพอในการใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-site ซึ่งส่งผลดีต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานบุคคล ควรคำนึงถึงสภาพบริบทของโรงเรียนว่าเหมาะสมกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-air หรือไม่ ซึ่งเป็นผลดีต่อการบริหารงานทั่วไป ควรวางแผนค่าใช้จ่ายอย่างครอบคลุมและเหมาะสมกับรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-demand อันจะช่วยให้ทำให้การบริหารงบประมาณมีประสิทธิภาพ ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครู และบุคลากรทางการศึกษา เข้ารับการอบรมอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน Online ซึ่งเป็นผลดีต่อการบริหารงานบุคคล และควรจัดรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-hand สอดคล้องกับหลักสูตรและบริบทของโรงเรียน ส่งผลให้งานด้านวิชาการ โดยเฉพาะงานการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สำหรับครูผู้สอน ควรตระหนักและให้ความสำคัญในการวางแผนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน On-site, On-air, On-demand, Online และ On-hand อย่างถูกวิธี ควรจัดการเรียนการสอน On-site, On-air, On-demand, Online และ On-

hand ให้สอดคล้องกับหลักสูตรและบริบทของโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลให้งานด้านวิชาการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในการใช้สื่อเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อรองรับการจัดการเรียนการสอนรูปแบบการจัดการเรียนการสอน Online ในปัจจุบันและในอนาคต ครูผู้สอนนำวิธีการวัดประเมินผลใหม่ ๆ มาใช้มากขึ้น ทั้งการพิจารณาจากชิ้นงานของนักเรียน การสัมภาษณ์ การวัดผลเชิงประจักษ์ การประเมินตามสภาพจริง และการให้คะแนนแบบ Rubric เป็นต้น ควรมีความกระตือรือร้นในการปรับรูปแบบการเรียนการสอนใหม่ ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพการณ์ที่เปลี่ยนแปลง ควรจัดการเรียนรู้โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างต่อเนื่อง แม้ช่วงที่เปิดเรียนปกติแล้ว เพื่อทบทวนความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีช่วงที่ผ่านมา และเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และให้มีความพร้อมทันต่อยุคการเปลี่ยนแปลง และครูผู้สอนควรมีความสามัคคี ร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้สถานศึกษาผ่านพ้นไปด้วยดีในช่วงวิกฤติ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตามกฎหมายกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กาญจนา บุญภักดี. (2563). *การจัดการเรียนรู้ยุค New Normal*. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 19(2), 1-6.
- เก็จกนก เอื้อวงศ์, ชูชาติ พ่วงสมจิตร, นงเยาว์ อุทุมพร, กุลชลี จงเจริญ และ จิตติกรณ์ ยาวีไชย จารึกศิลป์. (2564). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19*. กระทรวงศึกษาธิการ.
- จิราภรณ์ อ่อนชาผิว และ สุชาดา นันทะไชย. (2564). *ปัญหาและความต้องการของ การจัดการเรียนรู้ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 โรงเรียนวัดด่านสำโรง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สมุทรปราการเขต 1*. วารสารการพัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่, 6(4), 49-66.
- ช่อชนะ ชื่นบาน, อินทรา บุญวาที, สุวิมล โศกคาน และ เริงวิษณุ นิลโคตร. (2565). *ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด*. วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม, 6(1), 49-66.
- นรินทร์ นนทมาลย์. (2560). *การพัฒนาแบบการออกแบบการสอนแบบเปิดด้วยวิธีการ คิดอย่างเป็นระบบและกระบวนการกลุ่มโดยใช้วีดีโอเป็นฐาน เพื่อพัฒนาความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา* บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- บุญทิพย์ สิริธรรังศรี. (2563). การจัดการเรียนการสอนออนไลน์สู่กรอบมาตรฐานวิชาชีพการสอน และสนับสนุนการเรียนรู้ระดับอุดมศึกษา. วารสารวิชาการราชวิทยาลัยจุฬาภรณ์, 2(3), 1-17.
- เบญจวรรณ เรืองศรี, อาลิษา วิเศษกาญจน์, ศุภมาส นุ่นสกุล และ วศิณีย์ รุ่งรังสี. (2564). การจัดการเรียนการสอนในยุค New Normal Covid-19 โดยใช้รูปแบบการเรียนการสอน แบบ On-site. วารสารวิชาการสังคมมนุษย์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏนครศรีธรรมราช, 11(2), 29-45.
- วิธิดา พรหมวงศ์, ทศนา ประสานตรี และ สุมาลี ศรีพุทธรินทร์. (2564). สภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ในช่วงการแพร่ระบาดของ เชื้อไวรัสโควิด-19 ของ โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1. วารสารรัชต์ ภาควัย, 15(40), 200-213.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. (2565). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2565. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ศรีสะเกษ เขต 1.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2564). แนวทางการเตรียมการเปิดภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2564 ภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19). กระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2564). รายงานการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับ นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด 19. กระทรวงศึกษาธิการ.
- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- WHO, UNICEF, and CIFRC. (2020, January 20). *Key messages and actions for COVID-19 prevention and control in schools*. https://www.who.int/docs/default-source/coronaviruse/key-messages-and-actions-for-covid-19-prevention-and-control-in-schools-march2020.pdf?sfvrsn=baf81d52_4&download=true